

FORMARE PROFESIONALĂ

UN ATELIER PROFESIONAL
LA DIB ULIM

Lina MIHALUȚĂ,
șef serviciu Catalogare și Clasificare

La 15 mai curent, DIB ULIM a organizat din inițiativa Comisei ABRM „Catalogare și clasificare” și „Formare profesională continuă. Etică și deontologie profesională” un atelier profesional, având ca subiect de dezbateră conținutul unui set de standarde naționale și interstatale referitor la descrierea bibliografică a diverselor resurse bibliografice. Formatorii acestui atelier au fost un grup de specialiști de la Camera Națională a Cărții, Biblioteca Națională a R. Moldova, Comitetul Tehnic nr. 1, iar moderator - Ludmila Corgenci, președinta Comisei ABRM Formare profesională continuă. Etică și deontologie profesională. La această întrunire au participat bibliotecari și specialiști în informare din bibliotecile universitare, academice, specializate, publice și de colegiu. Programul de activitate al atelierului a fost bine gândit, abordate fiind aspectele cele mai importante ale subiectelor propuse.

Valentina Chitoroagă, director CNC, a realizat în comuniucarea Sistemul publicațiilor bibliografice naționale: 50 ani de la apariția primului număr, o retrospectivă a evoluției acestei instituții pe care o conduce, accentul fiind pus pe valoarea și contribuția Camerii

Naționale a Cărții la animarea vieții spirituale a republicii. Sarcina principală a CNC constă în acumularea fondului național de tipărituri și informarea publicului despre edițiile apărute prin intermediul buletinelor informative: *Cronica cărții, Cronica articolelor de revistă, Cronica articolelor de gazetă, Cronica recenziiilor*, care, actualmente, apar într-o singură culegere *Bibliografia Națională a Moldovei*. Fiind parte a sistemului bibliografic național, editată în baza exemplarului legal depus de toate editurile la CNC, *Bibliografia Națională* oferă utilizatorilor informații ample despre toate genurile de publicații editate în republică.

Renata Cozonac a vorbit despre coordonatele actuale ale agendei editoriale E - *Bibliografia Națională a Moldovei* și modalitățile de abonare, care este posibilă sub formă tipărită, dar și electronică. Pagina Web a CNC va semna publicațiile în curs de apariție.

Iulia Tătărescu, președinta Comitetului Tehnic nr.1, și-a început comunicarea *Biblioteconomie. Informare. Documentare: funcții și activități* cu citate despre rolul Bibliotecii și bibliotecarilor, selectate din lucrările unor personalități notorii. Spre exemplu, sentința: „*Biblioteconomia este o știință exactă*” consună perfect cu una din Legile lui Murphy: „*Dacă vrei să găsești ceva, trebuie să știi*”

unde ai pus”. Apoi, domnia sa a vorbit despre principalele standarde, evidențind aspectele esențiale ale noțiunii de standard: „Standardele sunt construite pe înțelesul tuturor categoriilor de bibliotecari și nu sînt niște documente rigide, iar atunci cînd e cazul sînt admise modalități de-a alege varianta optimă”.

În continuare, *Lulia Tătărescu* a semnalat apariția la Departamentul Moldova – Standard a documentului: *Cod de bună practică*.

Apoi, *Valentina Chitoroagă* s-a referit la *ГОСТ 7.1-2003 Система стандартов по информации, библиотечному делу Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления*. Noile tehnologii informaționale cer și noi reguli de descriere / înregistrare bibliografică a resurselor într-un sistem automatizat de bibliotecă. Aparent, această activitate pare foarte simplă, dar în realitate ea constituie un model complicat. Aprobarea unui nou standard de descriere bibliografică a fost o adevărată explozie, însă era și timpul ca standardul în vigoare să fie reactualizat, avînd în vedere evoluția rapidă a procesului de descriere bibliografică a diverselor resurse. Noul standard a fost elaborat de Camera Cărții Federației Ruse / Biblioteca Națională a Rusiei în colaborare cu Ministerul Culturii din Rusia și țările participante, printre care se numără și R. Moldova (01.05.2005).

Acest Standard substituie, unificînd, cele 5 standarde în vigoare pînă la elaborarea celui în discuție: GOST 7.1-84, 7.16-79, 7.18-79, 7.34-81, 7.40-82. Standardul stabilește cerințe / reguli gene-

rale de descriere bibliografică a documentelor și părților unui document sau grup de documente. Obiectul descrierii bibliografice îl constituie toate tipurile de documente pe diverse suporturi de informare – cărți, seriale, note / partituri, hărți, materiale AV, picturi / albume / calendare / postere, documente normative / tehnice, microfilme, resurse electronice.

Vorbitorul a evidențiat deosebirile standardului în vigoare, comparativ cu Stas-urile precedente, analizînd fiecare zonă din corpul descrierii bibliografice.

Lucrările atelierului au continuat, după o pauză, cu luarea în dezbateri a unui alt document al descrierii bibliografice ce ține de resursele electronice și non-publicații. Comunicarea *Particularități ale descrierii bibliografice: resurse electronice, non-publicații* a doamnei Ala Panici, șef serviciu Catalogare și Clasificare BNRM, coordonator al proiectului SIBIMOL, a avut ca subiect descrierea bibliografică a unor genuri de documente specifice, care în comparație cu cele monografice necesită studierea profundă, analiza minuțioasă a sursei pentru a depista cu precizie elementele bibliografice necesare pentru înregistrarea / regăsirea documentului, într-un catalog tipărit sau electronic. Drept instrument de descriere bibliografică poate fi utilizat ISBD (ER) în limba română [www.bcub.ro/continut/nutati/isbd\(er\).pdf](http://www.bcub.ro/continut/nutati/isbd(er).pdf). Cu toate că acest document nu are statut de Standard național, el poate fi aplicat în cata-

logarea acestor surse, fiind structurat conform ISBD (G) și Dublin Core (*dublin-core.org*) inițiator OCLC, care este și el un instrument cu 15 elemente metadata, destinate în special creatorilor de site-uri obligatorii pentru structura paginei WEB.

Un alt gen de documente sînt non-publicațiile, documente specifice instituțiilor de învățămînt. Statutul de non-publicații le revine: Tezelor de doctor; Rapoartelor investigațiilor experimentale și terminologice; Lucrărilor științifice finisate; Algoritmilor și programelor lor.

Toate comunicările au fost prezentate în PowerPoint cu exemple în funcție de prevederile Standardului 7.1-2003.

Efmia Macrinici, șef serviciu CNC a vorbit despre *Abrevieri în descrierea bibliografică a documentelor: prevederi ale standardelor în vigoare (STAS 8256-82 „Prescurtări de cuvinte și expresii tipice românești”, SM ISO 4:2003 „Informare și documentare. Reguli pentru abrevierea cuvintelor din titluri și a titlurilor de publicații”, Standardul interstatal GOST ISO 832- „Библиографическое описание и ссылки. Правила сокращения слов и словосочетаний на иностранных языках”)*. Acest subiect este, la ora actuală, poate cel mai discutabil în mediul biblioteconomic, atunci cînd apare necesitatea aplicării abrevierilor și prescurtărilor de cuvinte în descrierile bibliografice și referințe. Practic, fiecare agenție bibliografică aplică abrevieri în mod diferit și, pentru a unifica această activitate, CNC a elaborat o

anexă *Abrevieri de cuvinte și expresii tipice românești*, care conține o listă de cuvinte intercalate din sandardele sus numite cu unele completări și variante abreviate, înaintate pentru aprobare Consiliului Biblioteconomic Național. Examinarea conținuturilor din anexă a început chiar în cadrul atelierului și a trezit interesul general al participanților, deoarece aplicarea abrevierilor în descrierile bibliografice rămîne a fi o problemă dificilă.

Personal, am unele rezerve vizavi de acest document. Consider că nu este reușită comasarea Standardelor în vigoare. Apoi, anexa propusă cere o revizuire integrală:

- **nu toate cuvintele incluse sunt aplicabile în descrierile bibliografice (ex.: colonel, militar, lărgit);**
- **unele cuvinte, după abreviere, exprimă un alt sens, iar altele au o formă necorespunzătoare (ex.: botanic – bot., fundație – fund.);**
- **cuvintele cu sens diferit au aceeași formă abreviată (ex.: fost, foaie, filă – f., regal, registru, regiune – reg., sau veac, vezi – v.);**
- **cuvinte cu aceeași rădăcină au o formă de abreviere diferită (ex.: carte – c., document – doc., documentare – docum.), iar expresia – o altă formă (ex.: carte de informații – ct. de inform.)**

În final, ținem să menționăm utilitatea și oportunitatea unor astfel de întruniri profesionale, în cadrul cărora nu numai că facem schimb de informații, dar devenim mai competenți în domeniu. În plus, cunoștințele acumulate le putem aplica cu multă eficiență întru binele utilizatorilor sistemelor de informare moderne.